

De hälsomässiga hoten & förberedelserna inför Sveriges EU-inträde

Martin Wierup
KSLA seminarium
17 februari 2015

Sjukdomssituationen i EU - epizootisjukdomarna

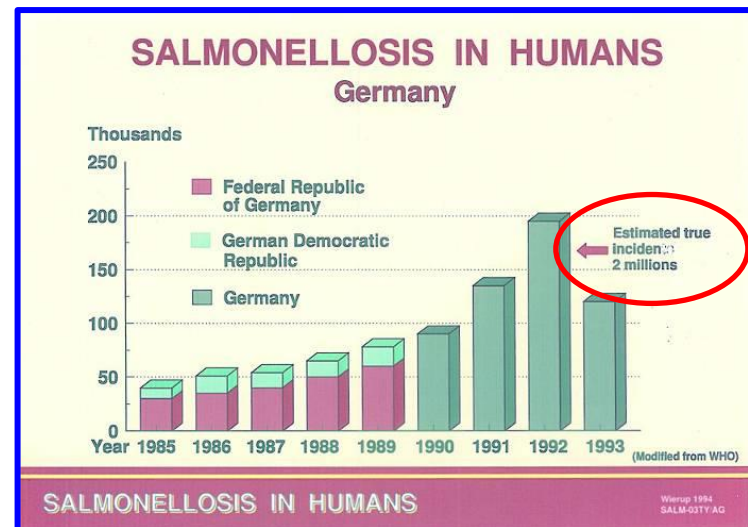
- Vanligt med utbrott av stora epizootisjukdomar
- Allmän vaccination mot mul- och klövsjuka och klassisk svinpest
- 1993: "single market" – fri rörlighet av varor inkl. djur och livsmedel !
- Strategi: utrota sjukdomarna
 - stoppade vaccination 1990 klassisk svinpest, 1991 MK
 - Afrikansk svinpest utrotades från
 - Italien 1993 (exkl. Sardinien),
 - Spanien 1994
 - Portugal 1999

Förvåning och respekt !

Salmonella -EU

- **1990:** Gemensamma mikrobiologiska krav för flertalet livsmedel inkl. malet kött
- **1992:** frivilliga krav kontroll av salmonella avelsflockar (obligatoriska 1998)

Väckarklocka !
Panzooti av äggburen
Salmonella Enteritidis

Vår stolta historia

- Boskapspest 1740
- Veterinärutbildning 1775
- Mul- klövsjuka (1966) och klassisk svinpest (1947)
- Bovin tuberkulos 1897-1958
- Smittsam kastning/nöt/brucellos 1957
- Organiserad hälsokontroll 1943
- Antibiotika för tillväxt 1986
- Kadaverförbud 1986
- EU inträde 1995

Brist på dokumentation av sjukdomsfrihet

- Ingen systematisk sjukdomsövervakning
- Sällan / aldrig full kontroll av misstänkta utbrott ex- MK & svinpest
- Vetenskapligt publicerade data en bristvara – bristande kvalitetssäkring

Åtgärd:

- Serologisk övervakning infördes – tidigare bara obduktion
- Översyn av epizootiberedskapen 1989

Salmonella

- våra erfarenheter efterfrågades
vi internationellt passiva

- Sverige kallades till WHO 1987 – salmonella panzooti
- WHO (K Bögel) anmälde i OIE ca 1988 att ett land framgångsrikt hade kontrollerat salmonella
- WHO bad Sverige ordna kurs i salmonellakontroll 1993
- OIE föreslog Salmonella som huvudämne och svensk som plenarföreläsare vid OIE's Regionala Konferens för Europa, Stockholm, 1994
- Kronfågel köpte 1995 danska Danpo för att skapa exportvolymmer

Did you know that...

without extensive treatment or cure, ie., BY PREVENTION ALONE, Sweden has effectively ELIMINATED SALMONELLOSIS as a problem.

Peter Hultén

International course on
Salmonella control in animal
production and products

Arranged by the National Veterinary Institute of
Sweden and the World Health Organization

August 1993

OFFICE INTERNATIONAL DES ÉPIZOOTIES

Rapports de synthèse sur les
thèmes techniques présentés au Comité international
ou aux Commissions régionales

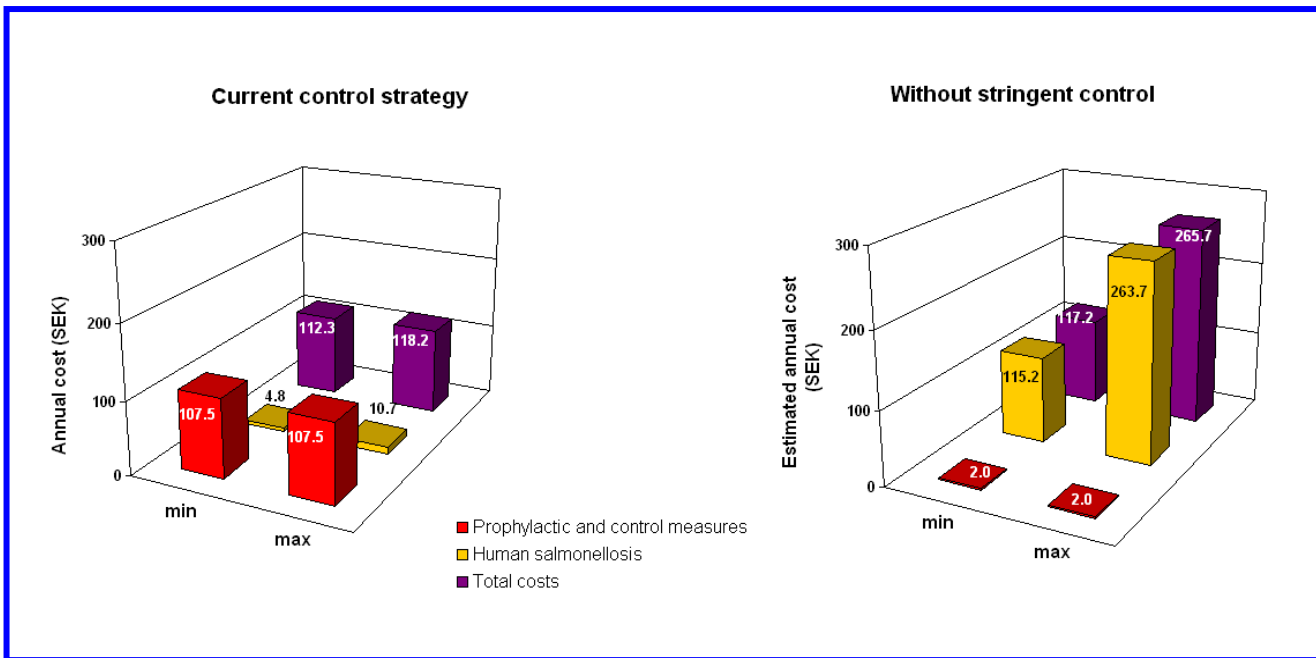
Comprehensive reports on technical
items presented to the International Committee
or to Regional Commissions

Informes de síntesis sobre
los temas técnicos presentados al Comité Internacional
o a las Comisiones Regionales

1994

Fråga 1:

Var det lönt kontrollera salmonella ? Cost benefit analys (Engvall & Anderson, 1993)

Modified by K. Stöhr, WHO

Fråga 2:

Var vi fria från Salmonella på nöt och svin ?

- Kollade 1993 statistik "alla" slaktdjur

Resultat:

- Extremt låg förekomst; <1 % (0,01%)
- Stor lättnad

Fråga 3:

Har vi fortlöpande kontroll på nöt och svin ?

Slakten införde och bekostade 1993/94
kontroll på hela produktionskedjan

Från besättningar :

Faecesprov:

- Avelsbesättningar
- Gyltproducerande besättningar
- Suggpooler
- Bruksbesättningar (BIS)

Från slakt:

- Svabbprov och tarmlymfkörtlar från slaktsvin, suggor och galtar

Från kött:

- Styckningsanläggningar (nöt och svin)

Kontrollen accepterades av EU och blev obligatorisk

Livsmedel

EXPORT:

- Flesta större anläggningar /slakterier redan EG- godkända

IMPORT:

- Gränskontroller upphörde
- Salmonella – kontroll ; gammal tumregel ersattes med statistisk korrekt modell; krav < 5% salmonella 95% säkerhet (svensk nivå < 1%)

INHEMSK PRODUKTION:

- EG anpassning – övergångsperiod – omfattande jobb
- Problem: nytt för EG : renar vilt/hägnat vilt?; kalkonsläkt

Utanförskap

Vi var inte med i den europeiska
gemenskapen

Sammanfattning

Bra:

Framsynta investeringar i djurhälsa och livsmedelssäkerhet – bestående värde:

Men:

Vår höga status uppnådd i smittskyddsmässigt och ekonomiskt skyddad miljö

Och:

Antagit framsynta ambitiösa djurskyddsregler – bestående kostnader (SOU 1997: 167)

Brist:

Ingen förutseende övergripande "nationell" strategi inför:

- EU's granskning
- hanteringen av djurhälsan och livsmedelssäkerhet efter EU anslutningen

Tack för uppmärksamheten !